

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

28 lutego 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Kosicka

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie 28 lutego 2022 r. w Warszawie

odwołania S. W. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W.

o emeryturę pomostową

z 6 kwietnia 2021 r., znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje S. W. (1) prawo do emerytury pomostowej od marca 2021 r. w związku z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych przez okres 22 lat 3 miesięcy i 29 dni.

Sygn. akt VII U 820/21

UZASADNIENIE

S. W. (1) wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. z 6 kwietnia 2021 r. znak: (...) w przedmiocie odmowy prawa do emerytury pomostowej. Ubezpieczony wniósł o zaliczenie do pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony: od 2 stycznia 1994 r. do 30 czerwca 1998 r. w (...), od 17 czerwca 2006 r. do 15 czerwca 2007 r. w (...), od 1 września 1998 r. do 21 września 2005 r. w (...) sp. z o.o., od 1 lipca 2018 r. do 31 marca 2020 r. w (...). Ubezpieczony wskazał, że jako pracownik nie miał wpływu ani wglądu w to, jakie składki i w jakiej wysokości odprowadzają jego pracodawcy do ZUS (odwołanie k. 2 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, a w wypadku rozszerzenia odwołania o decyzję z 2 czerwca 2021 r. znak: (...), o oddalenie odwoła również od drugiej decyzji. W uzasadnieniu stanowiska ZUS wskazał, że w decyzji z 6 kwietnia 2021 r. odmówiono S. W. (1) prawa do emerytury pomostowej z uwagi na niespełnienie warunków wykonywania prac w szczególnych warunkach przez 15 lat i po 31 grudnia 2008 r. oraz nieudokumentowania rozwiązania stosunku pracy. Organ rentowy podtrzymał argumentację przedstawioną w uzasadnieniu skarżonej decyzji, wskazując, że świadectwa pracy z okresów: od 10 września 1973 r. do 25 lutego 1976 r., od 6 kwietnia 1976 r. do 28 kwietnia 1977 r., od 2 stycznia 1994 r. do 30 czerwca 1998 r. i od 17 czerwca 2006 r. do 15 czerwca 2007 r. nie zawierają stosownej informacji o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach, ani nie przedłożono zaświadczenia o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach; w świadectwie pracy za okres od 1 września 1998 r. do 21 września 2005 r. pracodawca (...) sp. z o.o. nie wskazał charakteru pracy ściśle wg wykazu, działu i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r.; zaś pracodawca (...) w okresie od 1 lipca 2018 r. do 31 marca 2020 r. nie zgłosił ubezpieczonego do ZUS jako pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Organ rentowy podniósł ponadto, że do dnia wydania skarżonej decyzji S. W. (1) nie

przedłożył w ZUS załączonego do odwołania świadectwa pracy z firmy (...) A. S., tj. nie wykazał, że rozwiązano z nim stosunek pracy (odpowiedź na odwołanie k. 4-5 a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. W. (1) urodził się (...) Odwołujący posiada okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 42 lat i 10 dni (bezsporne).

Ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych, będąc stale i w pełnym wymiarze czasu pracy zatrudnionym:

1. jako kierowca pojazdów samochodowych od 19 listopada 1982 r. do 31 maja 1990 r. w (...) w W. (bezsporne);
2. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego od 2 stycznia 1994 r. do 30 czerwca 1998 r. w firmie (...) w W.. Ubezpieczony był kierowcą międzynarodowym, zajmował się przewozem eksportowym wyrobów drewnianych i przewozem importowym maszyn rolniczych. Przejazdy odbywały się samochodami ciężarowymi marki m.in. M., M., S. o wadze powyżej 3,5 tony, z nośnością do 42 ton. Odwołujący pracował głównie na trasach do Niemiec i do Danii (świadectwo pracy z 30.06.1998 r. k. 5 – tom II a.r., zeznania świadka A. K. k. 74v a.s.);
3. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony od 1 września 1998 r. do 21 września 2005 r. w (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.. Do obowiązków S. W. (1) należało prowadzenie pojazdu typu TIR – z naczepą, na trasach do P. i L. (świadectwo pracy z 21.09.2005 r. k. 6 – tom II a.r., zeznania świadków T. C. k. 73v a.s., P. L. k. 74 a.s.);
4. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony od 1 grudnia 2005 r. do 31 maja 2006 r. w P.H.U. (...) (bezsporne);
5. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony od 17 czerwca 2006 r. do 15 czerwca 2007 r. w PHU (...) w W.. Odwołujący prowadził ciężarówkę typu TIR, marki (...), wyjeżdżał w trzy- lub czterodniowe trasy na terenie Polski i głównie na weekendy wracał do domu. Ubezpieczony na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego zajmował się prowadzeniem pojazdu, obsługą ładunków i niekiedy konserwacją i naprawą pojazdu, np. zmianą opon. Około dwa razy w miesiącu zdarzało się, że ubezpieczony wyjeżdżał w trasę ciężarówką, a z uwagi na brak towaru do drogi powrotnej – wracał pociągiem, zaś kolejny wyjazd w trasę rozpoczynał od przejazdu pociągiem do miejscowości, gdzie pozostawił pojazd (świadectwo pracy z 15.06.2007 r. k. 8 – tom II a.r., zeznania świadka R. K. k. 73v a.s.);
6. na stanowisku kierowcy autobusu turystycznego od 1 lipca 2018 r. do 31 marca 2020 r. w (...) K. L. w W.. S. W. (1) u ww. pracodawcy zajmował się prowadzeniem autokarów na trasach rejsowych do Francji, Niemiec, Holandii i Belgii w ramach współpracy pracodawcy z biurem (...). K. L. miał na stanie autokary o liczbie miejsc powyżej 50 oraz jeden – do 70 osób (pismo K. L. k. 35 a.s., dokumenty osobowe k. 36 a.s.: umowa o pracę z 1.07.2018 r., świadectwo pracy z 31.03.2020 r., aneks do świadectwa pracy z 26.02.2021 r.; zeznania świadków M. C. k. 74 a.s., K. L. k. 74v-75 a.s.).

W okresie od 1 stycznia do 31 marca 2021 r. S. W. (1) był zatrudniony w firmie (...) A. S. w wymiarze ¼ etatu na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych. Stosunek pracy ustał w wyniku upływu okresu, na który została zawarta umowa (świadectwo pracy z 31.03.2021 r. k. 3 a.s.).

S. W. (1) 18 czerwca 2018 r. wniósł o przyznanie emerytury pomostowej, dołączając informację o okresach składkowych i nieskładkowych oraz załączniki w postaci świadectw pracy. Wniosek został przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. rozpoznany decyzją z 2 sierpnia 2018 r. znak: (...), w której organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że S. W. (1) nie spełnił warunków: udowodnienia okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w wymiarze co najmniej 15 lat oraz wykonywania po dniu 31 grudnia 2008 r. prac w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (wniosek z 18.06.2018 r. k. 1-3, decyzja z 2.08.2018 r. k. 49 – tom II a.r.).

Ubezpieczony 5 marca 2021 r. złożył ponownie wniosek o przyznanie emerytury pomostowej, dołączając świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach w okresie od 1 grudnia 2005 r. do 31 maja 2006 r. oraz zaświadczenie

o wykonywaniu pracy kierowcy autobusu powyżej 15 osób u pracodawcy (...) K. L. (wniosek z 5.03.2021 r. k. 55 – tom II a.r.).

Organ rentowy 6 kwietnia 2021 r. wydał decyzję znak: (...), w której odmówił S. W. (1) prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do emerytury pomostowe z uwagi na nieudowodnienie okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w wymiarze co najmniej 15 lat, brak udowodnienia wykonywania po dniu 31 grudnia 2008 r. prac w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych oraz nieudokumentowanie rozwiązania stosunku pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że odwołujący wykazał staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 8 lat i 12 dni, tj. w okresach od 19 listopada 1982 r. do 31 maja 1990 r. i od 1 grudnia 2005 r. do 31 maja 2006 r.

Do okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych organ rentowy nie uwzględnił odwołującemu do pracy w warunkach szczególnych okresów:

1. od 10 września 1973 r. do 25 lutego 1973 r. do 25 lutego 1976 r., od 6 kwietnia 1973 r. do 28 kwietnia 1977 r., od 2 stycznia 1994 r. do 30 czerwca 1998 r., od 17 czerwca 2006 r. do 15 czerwca 2007 r. z powodu braku świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach (ponadto organ rentowy poinformował, że okres praktycznej nauki zawodu nie stanowi okresu prac w warunkach szczególnych);
2. od 1 września 1998 r. do 21 września 2005 r., gdyż pracodawca w świadectwie pracy nie wymienił charakteru pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r.;
3. od 1 lipca 2018 r. do 31 marca 2020 r., ponieważ odwołujący nie został zgłoszony do ZUS jako pracownik zatrudniony w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze (decyzja z 6.04.2021 r. k. 61 a.s.).

Z uwagi na złożenie przez S. W. (1) odwołania od powyższej decyzji i załączenie do niej świadectwa pracy z 31 marca 2021 r., decyzją z 2 czerwca 2021 r. organ rentowy ponownie odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury z powodu nieudokumentowania okresu 15 lat pracy w warunkach szczególnych i niewykonywanie po 31 grudnia 2008 r. prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, jednak uznał za wykazaną przesłankę rozwiązania stosunku pracy i doliczył odwołującemu do okresu składkowego okres zatrudnienia od 1 stycznia do 31 marca 2021 r., co skutkowało podwyższeniem uwzględnionego okresu składkowego do 42 lat, 3 miesięcy i 10 dni (decyzja z 2.06.2021 r. k. 73 – tom II a.r.).

Wskazany stan faktyczny sąd ustalił na podstawie powołanych dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego oraz w aktach osobowych S. W. (1). Zostały one ocenione jako wiarygodne, ponieważ ich forma i treść nie budziły wątpliwości, a nadto korespondowały z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Podstawę ustaleń faktycznych stanowiły również zeznania świadków: T. C., R. K., M. C., P. L., A. K. i K. L. oraz ubezpieczonego S. W. (1). Ich treść jest zbieżna. Wymienieni świadkowie, którzy pracowali wraz ubezpieczonym lub byli jego pracodawcami, prezentowali zadania, które ubezpieczony realizował - w sposób zgodny z twierdzeniami S. W. (1). W związku z tym sąd nie miał podstaw, aby osobowym środkiem dowodowym nie dać wiary. Tak zebrany materiał dowodowy sąd uznał za wystarczający do wydania rozstrzygnięcia w sprawie, zaś strony postępowania nie wniosły o jego uzupełnienie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie S. W. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z 6 kwietnia 2021 r. zasługiwało na uwzględnienie.

Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (tekst jedn. Dz.U.

z 2019 r. poz. 1924) określa w art. 4 i art. 49 warunki nabycia prawa do przewidzianego w niej świadczenia. W myśl pierwszego z nich, prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
5. przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
6. po 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Zgodnie zaś z art. 49 u.e.p., prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1. po 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
3. w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2 okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Przesłanki wymienione w przepisach art. 4 i art. 49 u.e.p., bez względu na to, na podstawie którego z przepisów rozważana jest możliwość przyznania prawa do emerytury pomostowej, muszą być spełniane łącznie. Oznacza to, że niespełnienie choćby jednego z tych warunków powoduje niemożność nabycia uprawnień emerytalnych, na co zwrócił uwagę m.in. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z 26 kwietnia 2012 r. (sygn. akt III AUa 252/12) oraz Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z 18 lipca 2013 r. (sygn. akt III AUa 1664/12).

W rozpatrywanej sprawie bezsporne było, że ubezpieczony spełnił warunki z art. 4 pkt 1, 3, 4 i 5 u.e.p. Urodził się po 31 grudnia 1948 r. (data jego urodzenia to 6 lutego 1958 r.), osiągnął wiek 60 lat (6 lutego 2018 r.), wykonywał prace w szczególnych warunkach przed 1 stycznia 1999 r. (od 19 listopada 1982 r. do 31 maja 1990 r.), a także posiada okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. W decyzji z 2 czerwca 2021 r. organ rentowy uznał również za spełnioną przesłankę rozwiązania umowy o pracę, wobec przedłożonego przez S. W. (1) wraz z odwołaniem od decyzji z 6 kwietnia 2021 r. świadectwa pracy.

Sporne w niniejszym postępowaniu było ustalenie, czy odwołujący legitymuje się 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych oraz to, czy wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze po 31 grudnia 2008 r. w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 u.e.p.

S. W. (1) w odwołaniu wnosił o zaliczenie jako pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony w okresach od 2 stycznia 1994 r. do 30 czerwca 1998 r., od 1 września 1998 r. do 21 września 2005 r., od 17 czerwca 2006 r. do 15 czerwca 2007 r. u pracodawców A. K., R. K. i w (...) sp. z o.o. oraz na stanowisku kierowcy autobusu turystycznego od 1 lipca 2018 r. do 31 marca 2020 r. u pracodawcy K. L., na co w ocenie sądu, pozwoliły przeprowadzone w sprawie dowody.

W odniesieniu do pracy S. W. (1) w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony u ww. pracodawców, należy wskazać, że jest to stanowisko wymienione w Wykazie A, Dział VIII poz. 2 stanowiącego załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. nr 8 poz. 43, dalej jako rozporządzenie). Niezaliczenie przez ZUS do pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia S. W. (1) na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego u pracodawców (...) A. K. i (...) R. K. opierało się na nieprzedstawieniu w toku postępowania przed organem rentowym świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach i brak adnotacji o pracy w szczególnych warunkach w świadectwach pracy, zaś u pracodawcy (...) sp. z o.o. – nieprecyzyjnym określeniu w świadectwie pracy z 21 września 2005 r. stanowiska pracy odwołującego, tj. poprzez niewskazanie wykazu, działu ani pozycji ściśle wg rozporządzenia, któremu miało odpowiadać stanowisko pracy, na którym odwołujący był zatrudniony w spornym okresie.

Wyjaśnić w tym miejscu należy, że w toku postępowania wyjaśniającego przed organem rentowym fakt wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze powinien być potwierdzony przez zakład pracy stosownym zaświadczeniem, zgodnie z treścią art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych. Jednakże sąd nie jest związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 k.p.c. i sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Mając to na uwadze, sąd przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące analizę dostępnej dokumentacji związanej ze spornym okresem zatrudnienia wnioskodawcy, a także z zeznań zawnioskowanych przez ubezpieczonego świadków i samego odwołującego. W ocenie sądu, materiał dowodowy w postaci zeznań świadków A. K., R. K., T. C. i P. L. w zestawieniu z dowodami z dokumentacji osobowej odwołującego u pracodawców (...) sp. z o.o. pozwolił na ustalenie, że praca S. W. (1) w okresach od 2 stycznia 1994 r. do 30 czerwca 1998 r., od 1 września 1998 r. do 21 września 2005 r., od 17 czerwca 2006 r. do 15 czerwca 2007 r., tj. w łącznym wymiarze 12 lat, 6 miesięcy i 17 dni stanowiła pracę w szczególnych warunkach, wyszczególnioną w wykazie A, dział VIII, poz. 2 rozporządzenia. Dowody te bowiem wykazały, że S. W. (1) u ww. pracodawców stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony, a do jego obowiązków należało prowadzenie pojazdu, zabezpieczanie przewożonych ładunków oraz konserwacja pojazdów.

Tak ustalony staż pracy w warunkach szczególnych przekraczał już wymiar 15 lat, jednak dla ustalenia uprawnienia S. W. (1) do emerytury pomostowej konieczne było również spełnienie przez odwołującego przesłanki określonej w art. 4 pkt 6 u.e.p., tj. wykonywania po 31 grudnia 2008 r., pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 u.e.p.

Sąd Najwyższy w wyroku z 15 stycznia 2013 r., I UK 448/12 (LEX nr 1396383), wskazał, że z wykładni art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych wynika, iż dla zaliczenia do stażu pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia w takich warunkach w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 31 grudnia 2008 r. wymagane jest, aby co najmniej jeden miesiąc takiego zatrudnienia przypadał po 31 grudnia 2008 r. Zdaniem sądu, warunek ten spełnia praca odwołującego w (...) K. L. w okresie od 1 lipca 2018 r. do 31 marca 2020 r. w wymiarze 1 roku i 9 miesięcy. Odwołujący wprawdzie nie został przez pracodawcę zgłoszony do ZUS jako pracujący w warunkach szczególnych, jednak okoliczność ta nie może obciążać S. W. (1), pozostawała bowiem poza jego wiedzą i wolą.

Podsumowując, skoro ubezpieczony spełnia przesłanki określone w art. 4 u.e.p., zaskarżona decyzja podlegała zmianie. W konsekwencji, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., sąd zmienił skarżoną decyzję z 6 kwietnia 2021 r. i przyznał S. W. (1) prawo do emerytury pomostowej od marca 2021 r., ustalając, że okres pracy odwołującego w warunkach szczególnych wyniósł 22 lata, 3 miesiące i 29 dni, o czym orzekł w sentencji wyroku.